

4. ÚHRNNÁ BILANCE DOJÍŽDKY ZA PRACÍ A DO ŠKOL

V roce 2001 bylo v Karlovarském kraji sečteno 304 343 osoby. V tomto počtu bylo 162 347 ekonomicky aktivních pracujících, žáků, studentů a učňů, z nich bylo 144 891 zaměstnaných. Pracující studenti se na počtu zaměstnaných osob podíleli 0,5%. Ze všech zaměstnaných, kteří při cestě do práce nebo do školy docházeli nebo dojížděli z místa svého bydliště bylo 134 112 (92,6%).

Do obcí Karlovarského kraje v roce 2001 **celkem dojíždělo** 66 042 osoby. Z nich tři čtvrtiny cestovaly za prací, ostatní do škol. Nejvýznamnější byla dojíždka v rámci okresu, kam dojíždělo téměř 70% všech osob. Do ostatních okresů kraje dojíždělo za prací a do škol 13,4% osob a do jiných krajů 15,3% osob.

Z kraje **vyjíždělo celkem** 73 393 osob a saldo celkové dojíždky mělo zápornou hodnotu -7 351 osob. Oproti roku 1991 se počet dojíždějících snížil o 6 035 osob. I počet vyjíždějících se snížil, a to o 3 290 osob a saldo dojíždky propadlo ještě více do záporných hodnot. Nejhoršího salda dosáhl okres Sokolov, kam dojíždělo o 5 313 osob méně, než vyjíždělo. Počty dojíždějících do škol se oproti roku 1991 snížily ve všech okresech kraje, nejvíce v okrese Karlovy Vary, kam v roce 2001 dojíždělo o 1 476 žáků, studentů a učňů méně než v roce 1991. Počty dojíždějících za prací se snížily jen v okrese Sokolov, kam dojíždělo v roce 2001 o 6 655 zaměstnaných méně než v roce 1991. V okrese Cheb došlo k nárůstu počtu dojíždějících o 1 116 osob a v okrese Karlovy Vary o 1 479 osob. V těchto okresech došlo od roku 1991 k nárůstu počtu pracovních míst oproti Sokolovsku, kde naopak docházelo k rušení podniků, a tím i ke snížení nabídky pracovních míst.

Tab. 4.1.1 Vývoj počtu dojíždějících a obsazených pracovních míst

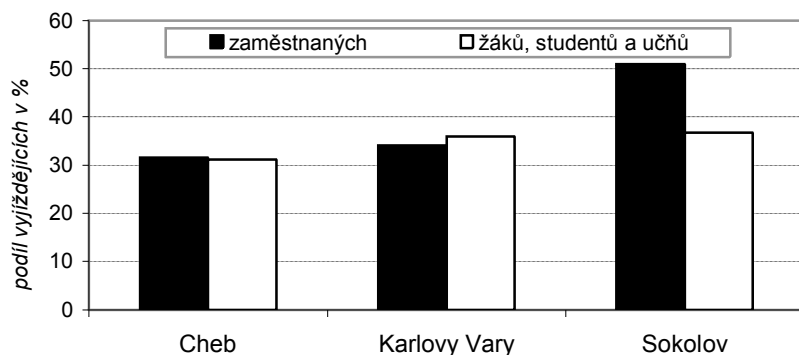
Kraj, okres	Dojíždějící do obce						Obsazená pracovní místa			
	za prací		do škol		celkem		celkem		na 1000 zaměstnaných ¹⁾	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Kraj celkem	54 995	50 935	17 082	15 107	72 077	66 042	164 110	139 762	989	969
Cheb	12 080	13 196	4 439	4 336	16 519	17 532	46 376	43 029	982	986
Karlovy Vary	17 657	19 136	8 048	6 572	25 705	25 708	65 139	57 024	972	992
Sokolov	25 258	18 603	4 595	4 199	29 853	22 802	52 595	39 709	1 018	922

¹⁾ bydlících na příslušném území

Poznámka: v roce 1991 včetně dojíždějících ze Slovenska

Intenzitu **salda** pracovní vyjíždky můžeme vyjádřit také ukazatelem obsazených pracovních míst na 1 000 zaměstnaných osob. Ukazatel má hodnotu vyšší než 1 000 za území s kladným saldem a menší než 1 000 za území se saldem záporným. V roce 2001 neměl ani jeden okres Karlovarského kraje tento ukazatel vyšší než 1 000, tzn. že ve všech okresech bylo saldo záporné. V roce 1991 bylo pouze v okrese Sokolov přes 1 000 pracovních míst na 1 000 zaměstnaných. Oproti roku 1991 došlo v kraji k poklesu o 20 pracovních míst na 1 000 zaměstnaných. Tento pokles byl způsoben okresem Sokolov, protože v okresech Cheb i Karlovy Vary došlo ke zvýšení počtu pracovních míst na 1 000 osob.

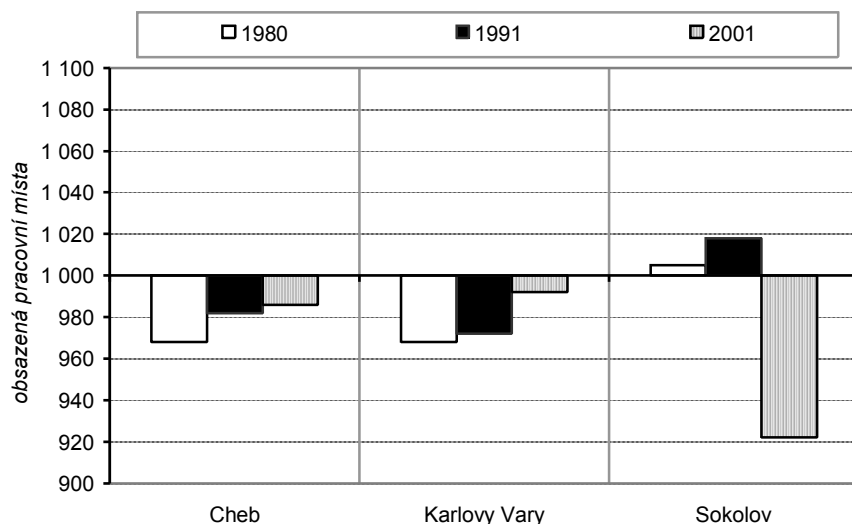
Vyjíždějící za prací a do škol mimo obec z celkového počtu zaměstnaných a studujících podle okresů

Mezi kraji České republiky dojíždělo celkem 477 173 osob. Z Karlovarského kraje do ostatních krajů ČR pak vyjíždělo za prací a do škol 11 220 osob (2,4% osob), nejméně ze všech krajů. Stejně tak jako většina krajů (kromě Hl. m. Prahy a Jihomoravského kraje) měl Karlovarský kraj pasivní bilanci celkové dojíždky do jiných krajů, a to ve výši 5 722 osoby. V rámci České republiky se Karlovarský kraj umístil na třetím místě mezi kraji s nejnižším záporným

saldem (v Plzeňském kraji to bylo -2 568 osob a v Královéhradeckém -3 472 osoby). Celkem do Karlovarského kraje dojíždělo za prací a do škol z jiných krajů 5 498 osob.

Vývoj obsazených pracovních míst na 1 000 zaměstnaných v okresech

Do Karlovarského kraje směřoval největší počet osob do škol a za prací z kraje Plzeňského (2 246 osob), který se na celkové mezikrajské dojíždce podílel více než 40%. Další významný proud směřoval z kraje Ústeckého, odkud dojíždělo 1 398 osob, tj. 25,4% dojíždějících. Vyjíždějící za prací do jiných krajů se na celkové vyjíždce podíleli kolem 70%, výjimku tvořili dojíždějící z Plzeňského kraje, kde byl poměr pracujících a studentů, žáků a učňů

podobný. Z ostatních krajů dojíždělo do Karlovarského kraje méně než 8% vyjíždějících. Nejméně z krajů Vysočina (1,3%) a Zlínského (1,6% osob).

Naopak **nejsilnější proud vyjíždějících** za prací a do škol z Karlovarského kraje směřoval do Hl. m. Prahy. Tyto osoby představovaly téměř 40% vyjíždějících z Karlovarského kraje a z nich bylo 38,7 % studentů, žáků a učňů. Druhý nejsilnější proud směřoval do Plzeňského kraje, celkem sem vyjíždělo 3 333 osob (29,7%), z nich 1 402 do škol. Vyjíždějící za prací se na celkové vyjíždce z kraje podíleli 60 až 70 %.

Celkově měl Karlovarský kraj **kladné saldo dojížděky se 4 kraji**. Nejvýznamnější z nich je saldo dojížděky do Ústeckého kraje, kam vyjíždělo 1 156 osob a dojíždělo odsud do Karlovarského kraje 1 398 osob. Saldo tedy dosáhlo hodnoty 242 osoby. Největší záporné saldo měl Karlovarský kraj (stejně jako všechny kraje) s Hl. m. Prahou, a to ve výši -3 977 osob. Druhého nejvyššího záporného salda dosáhl Karlovarský kraj v dojíždce do Plzeňského kraje (-1 087 osob). Celkem měl Karlovarský kraj záporné saldo s 9 kraji České republiky.

4.1.2 Srovnání mezikrajské vyjížďky podle krajů v letech 1991 a 2001

	Počet vyjíždějících za práci do jiných krajů			Pořadí krajů podle relativního přírůstu vyjížďky 1991-2001	Vliv dojížďky do Prahy na celk. nárůstu mezikrajské vyjížďky 1991-2001 (v %)	Denní vyjížďka za práci do jiných krajů (2001)	Podíl vyjíždějících do jiných krajů ze všech denně vyjíždějících 2001 (v %)	Pořadí krajů podle počtu denně vyjíždějících do jiných krajů 2001
	1991	2001	Index 2001/1991 (v %)					
Česká republika	222 532	320 827	144,2	x	59,1	184 162	57,4	x
Hl.m. Praha	17 329	26 018	150,1	6	x	17 800	68,4	2
Středočeský kraj	78 340	105 713	134,9	10	93,2	84 459	79,9	1
Jihočeský kraj	8 212	13 481	164,2	4	60,2	4 532	33,6	13
Plzeňský kraj	7 650	10 163	132,8	11	70,9	4 958	48,8	12
Karlovarský kraj	5 041	6 645	131,8	12	61,5	2 523	38,0	14
Ústecký kraj	10 598	20 656	194,9	2	61,9	10 295	49,8	3
Liberecký kraj	8 115	13 676	168,5	3	33,8	7 619	55,7	7
Královéhradecký kraj	9 586	15 118	157,7	5	43,9	7 341	48,6	9
Pardubický kraj	12 245	17 276	141,1	8	47,1	8 910	51,6	4
Vysočina	14 737	19 951	135,4	9	46,3	8 190	41,1	6
Jihomoravský kraj	15 957	19 642	123,1	13	74,0	8 833	45,0	5
Olomoucký kraj	11 835	17 327	146,4	7	43,9	7 527	43,4	8
Zlínský kraj	13 555	15 008	110,7	14	109,3 ¹⁾	5 506	36,7	11
Moravskoslezský kraj	9 332	20 153	216,0	1	42,5	5 669	28,1	10

¹⁾ Celková pracovní vyjížďka ze Zlínského kraje do Prahy vzrostla o 68 %, vyjížďka do ostatních krajů v součtu naopak o 1 % poklesla.
Poznámka: Data jsou přepočtena na územní strukturu krajů 2001, mezikrajská vyjížďka ze Zlatých Hor byla odhadnuta.

Meziokresní dojížďka v rámci Karlovarského kraje probíhala nejintenzivněji na území okresu Karlovy Vary. Z celkového počtu osob dojíždějících mezi okresy kraje (9 842 osob) sem směřovalo 4 887 osob (49,7% osob). Z nich bylo 1 379 žáků, studentů a učňů, tj. 28,2%. Karlovarský okres měl také nejvyšší saldo meziokresní dojížďky, a to 1 798 osob. Také okres Cheb dosáhl kladného salda (1 036 osob). Z výše uvedeného vyplývá, že okres Sokolov měl saldo záporné (- 2 834). V meziokresní dojížďce za práci nebo do škol nebyly v kraji zjištěny významné rozdíly, v obou kategoriích měl pouze okres Sokolov saldo dojížďky záporné. Ze všech studentů, žáků a učňů (4 887 osob) dojíždějících do okresu Karlovy Vary z ostatních okresů jich 4 108 (tj. 84,1%) dojíždělo do města Karlovy Vary.

Meziokresní dojížďka přes hranice Karlovarského kraje se nejvíce projevovala v dojížďce se sousedními okresy kraje Plzeňského a Ústeckého. Nejvíce osob dojíždělo mezi okresy Cheb a Tachov. Z tachovského okresu dojížděly 1 032 osoby do okresu Cheb, opačným směrem vyjížděly 732 osoby, takže saldo dojížďky bylo kladné pro okres Cheb. Druhou nejsilnější dojížďkou byla dojížďka osob mezi okresy Karlovy Vary a Chomutov. Z okresu Karlovy Vary dojíždělo do chomutovského okresu 370 osob, opačně 566 osob. I tato vyjížďka přes hranice kraje měla kladné saldo pro karlovarský okres. Dále cestovalo více osob za práci a do škol mezi okresy Karlovy Vary a Plzeň sever, a to také s kladným saldem pro okres Karlovy Vary. Poslední meziokresní vyjížďkou za hranice kraje, která převyšovala 200 cestujících, byla dojížďka mezi okresy Karlovy Vary a Louny.

Tab. 4.1.3 Vývoj počtu dojíždějících a obsazených pracovních míst ve městech kraje

Město	Dojíždějící do obce						Obsazená pracovní místa			
	za prací		do škol		celkem		celkem		na 1000 zaměstnaných ¹⁾	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Karlovy Vary ¹⁾	7 016	8 690	4 570	3 452	11 586	12 142	31 746	29 557	1 031	1 151
Cheb	3 094	3 455	1 616	1 951	4 710	5 406	17 663	16 251	1 002	1 016
Sokolov ^{*)}	5 411	5 171	1 688	1 809	7 099	6 980	14 042	12 490	984	1 053
Mariánské Lázně	2 703	2 523	1 516	1 641	4 219	4 164	9 136	8 023	1 099	1 098
Ostrov	1 614	1 724	995	1 108	2 609	2 832	8 561	6 886	855	825
Aš	706	954	558	222	1 264	1 176	6 053	5 659	902	914
Nejdek	512	855	325	254	837	1 109	3 924	3 889	845	967
Kraslice	1090	785	263	191	1 353	976	4 386	3 339	1 020	938
Chodov	802	719	329	344	1 131	1 063	4 361	3 332	504	469
Františkovy Lázně	1 269	1 477	174	166	1 443	1 643	3 003	3 044	1 065	1 125
Horní Slavkov	583	437	167	217	750	654	3 215	2 305	951	830
Toužim	595	636	362	338	957	974	2 441	1 987	1 103	1 137
Jáchymov	778	846	35	26	813	872	1 565	1 628	1 137	1 300
Nové Sedlo	1 064	918	35	16	1 099	934	2 029	1 606	1 515	1 430
Kynšperk nad Ohří	250	424	389	545	639	969	1 444	1 474	512	641
Hranice	125	375	2	5	127	380	994	1 208	852	1 100
Habartov	402	388	19	20	421	408	1 528	1 184	497	505
Březová	1 881	762	54	54	1 935	816	2 464	1 164	1 668	940
Nová Role	533	428	87	35	620	463	1 527	1 160	676	602
Luby	138	141	80	75	218	216	1 175	1 003	876	821
Teplá	124	164	5	5	129	169	1 312	982	863	746
Loket	540	454	291	345	831	799	1 150	965	693	673
Skalná	176	415	42	65	218	480	661	888	781	1 028
Žlutice	267	170	378	351	645	521	1 400	845	906	623
Rotava	338	195	73	45	411	240	1 413	760	731	519
Plesná	266	231	38	36	304	267	906	694	1 019	715
Lázně Kynžvart	190	165	32	22	222	187	614	536	702	672
Bečov nad Teplou	183	171	44	50	227	221	541	468	899	925

¹⁾ bydlících na příslušném území

^{*)} v období 1991 - 2001 došlo k územním změnám

Největší města kraje představovala zároveň největší **centra dojížděky** v kraji. Z celkového počtu 28 měst kraje bylo ve více jak třetině z nich kladné saldo dojížděky. Výrazně nejvíce osob dojíždělo do krajského města Karlovy Vary (12,1 tis. osob) a představovaly téměř pětinu všech dojíždějících v kraji. Z porovnání vývoje dojížděky v jednotlivých městech kraje za posledních deset let vyplynulo, že nárůst počtu dojíždějících byl ve více jak třetině z nich. Nejvyšší nárůst zaznamenalo město Cheb (696 osob), který byl tvořen především vysokým počtem dojíždějících studentů. V roce 1990 byla v Chebu otevřena Fakulta Západočeské univerzity. V Karlových Varech stoupl počet dojíždějících o 556 osob. I přestože se počet dojíždějících za prací zvýšil o 1 674 osoby, došlo současně ke snížení dojížděky do škol o 1 118 žáků, studentů a učňů. Hlavními příčinami tohoto poklesu byla změna sídelní struktury, kdy Karlovy Vary ztratily části katastru kvůli nově se tvořícím obcím a snížení počtu žáků základních škol. Třetím městem s největším nárůstem počtu dojíždějících byl Kynšperk nad Ohří (330 osob). Ve městech Hranice, Cheb, Kynšperk nad Ohří, Ostrov a Skalná se na celkovém nárůstu podílel jak vzrůst dojíždějících za prací, tak i dojíždějících do škol.

Počet obsazených pracovních míst na 1 000 zaměstnaných osob byl v roce 2001 vyšší než 1 000 u stejného počtu měst, tzn. že počet měst, která nabízela více pracovních míst než v nich bydlelo zaměstnaných osob, zůstal stejný. K největšímu nárůstu pracovních míst na 1 000 zaměstnaných nedošlo v okresních městech. V okresech Cheb a Karlovy Vary byla hlavní příčina ve vysokém nárůstu počtu dojíždějících do obce, v okrese Sokolov došlo k likvidaci podniků významných na trhu pracovních míst.